

Мультимедійні презентації як засіб підвищення пізнавальної активності учнів на уроках

Актуальність проблеми розвитку пізнавальної активності школярів обумовлена тим, що в умовах модернізації загальної освіти необхідно реалізувати всі досягнення науки, техніки, електроніки, щоб учні навчались з інтересом, активно пізнавати світ і все, що в ньому відбувається.

Проблема розвитку пізнавальної активності в різних аспектах розглядалася в роботах педагогів і психологів. Вона знайшла своє відбиття в працях Б. Ананьєва, Л. Божович, В. Крутецького, О. Леонтєва, Н. Морозової, Г. Щукіної та ін. Пізнавальна активність тлумачиться вченими не як назавжди дана властивість особистості, не як уроджена якість, а як складний феномен, що проявляється у відношенні людини до пізнання.

З психологічної точки зору пізнавальна активність – це міра розумового зусилля, спрямована на задоволення пізнавального інтересу, вона відображає таку складову мотиваційної сфери особистості школяра, як спрямованість.

Пізнавальна активність включає в себе наступні компоненти: пізнавальний інтерес, «загальну» психічну активність і вольове зусилля. Пізнавальний інтерес вказує на емоційні переваги пізнавальної діяльності перед іншими видами діяльності. Психічна активність забезпечує на нейрофізіологічному рівні енергетичний, швидкісний, варіаційний супровід розумової діяльності, а вольове зусилля – це свідомий, довільний аспект мобілізації можливостей особистості.

Одним з дидактичних засобів, що містить значний потенціал у формуванні пізнавальної активності учнів є мультимедіа.

Питання розробки загальних теорій використання мультимедіа в освіті у своїх дослідженнях вивчали В. Агеєв, В. Безпалько, В. Биков, А. Васюра, Б. Гершунський, А. Єршов, П. Жданович, Г. Кєдрович, К. Колін, С. Свириденко, Р. Селезнєва та ін. Проблеми створення і застосування мультимедійних навчальних програм розглянуто у працях Р. Адамова, В. Афанасьєва, О. Гаєвського, А. Горшкова, С. Дмитрієва, О. Соколова, А. Старкова, С. Трапезникова та інших учених.

Поняття «мультимедіа» є багатогранним. Мультимедіа (від англ. слова «multi» – багато і від лат. «media» – носій, засіб, середовище, посередник) – це спеціальна інтерактивна технологія, поєднання спеціальних апаратних засобів і програмного забезпечення, що дозволяє на якісно новому рівні сприймати, переробляти і надавати різноманітну інформацію: текстову, графічну, звукову, анімаційну, телевізійну тощо .

Засоби мультимедіа включають в себе мультимедійні додатки й засоби створення мультимедійних додатків. До мультимедійних додатків навчального призначення, які використовуються у загальнонавчальному закладі, можна віднести мультимедіа-презентацію, слайд-шоу, електронний журнал, віртуальний тур; мультимедіа-видання, flash-, shockwave-ігри

(навчальні ігри), мультимедіа-тренажери, навчальні мультимедіа-системи, лінгвістичні мультимедіа-системи, мультимедійні Internet-ресурси та інші.

До функцій мультимедіа можна віднести: роз'яснювальну, інформаційну, евристичну, систематизуючу, мотивуючу і розвиваючу.

Мультимедійна презентація – один з найбільш поширених засобів унаочнення навчального матеріалу. Інформативність електронних презентацій набагато вища від традиційних за рахунок мультимедійності – наявності не лише тексту і графіки, але й анімації, відео та звуку. Використання мультимедійних презентацій дозволяє учителю зручно й ефективно візуалізувати статичну й динамічну інформацію, самостійно компонувати матеріал, виходячи із особливостей конкретної групи учнів, теми та змісту уроку, що дозволяє побудувати урок так, щоб домогтися максимального навчального ефекту.

Окрім того, уроки, на яких використовуються презентації, відображають один з головних принципів створення сучасного уроку – принцип фасціації (привабливості). Завдяки презентаціям, діти починають активніше висловлювати свої думки, міркувати, намагаються створити свої власні презентації.

Для створення презентації учитель може скористатися добре відомими програмними засобами – Microsoft PowerPoint, Macromedia Flash, Picasa, Photodex ProShow та іншими. Зокрема, програма Picasa дозволяє легко виокремлювати статичні й динамічні зображення з Інтернету, зручно і швидко проектувати як слайд-шоу, так і навчальні фільми, додавати до проекту текстові й звукові коментарі, створювати колажі із статичних зображень.

Використання мультимедійних презентацій дозволяє проводити уроки на високому естетичному і емоційному рівні завдяки використанню анімації та музики, забезпечує наочність, залучає велику кількість дидактичного матеріалу, підвищує обсяг виконуваної роботи на уроці в 1,5-2 рази; забезпечує високий ступінь диференціації навчання (дозволяє індивідуально підійти до учня, застосовуючи різнорівневі завдання залежно від рівня його пізнавальної активності).

Таким чином можна зробити висновок про те, що використання презентацій на уроках одночасно впливає на всі органи чуття учнів, викликає позитивні емоції та інтерес, дає змогу без надмірних вольових зусиль сприймати навчальний матеріал та спонукає до самостійної творчої діяльності.